Bo? Zaman Can S?k?nt?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bo? Zaman Can S?k?nt?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18150

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bo? Zaman Can S?k?nt?s? Ölçe?i (BZCSÖ), bireylerin bo? zamanlar?nda ya?ad?klar? can s?k?nt?s? düzeylerini ölçmek amac?yla Türkçe'ye uyarlanm?? 12 maddelik bir psikometrik araçt?r. Ölçek, orijinal yap?s?na uygun olarak iki alt boyuttan olu?maktad?r. Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilen bu araç, özellikle genç yeti?kin ve üniversite ö?rencisi popülasyonlar?nda bo? zaman aktivitesine yönelik alg?lanan memnuniyetsizlik ve motivasyon eksikli?ini de?erlendirmek için kullan?lmaktad?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, yap? geçerli?i yerine kuramsal ili?kiler (yak?nsak geçerlik) üzerine odaklanm?? ve yüksek düzeyde güvenirlik katsay?lar? sergilemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Bo? Zaman Can S?k?nt?s?, BZCSÖ, Psikometrik Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Bo? Zaman Motivasyonu, Öz Sayg?

Yazarlar

Ya?mur Soylu, Deniz M. Siyez

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin bo? zamanlar?n? de?erlendirme biçimlerinden kaynaklanan can s?k?nt?s? düzeylerini saptamakt?r. Bu can s?k?nt?s?, genellikle ki?inin serbest zaman aktivitelerinde anlam bulamamas?, tatmin olmamas? veya bu zaman dilimlerini yap?land?rmakta zorlanmas?yla ili?kilidir.

BZCSÖ, özellikle e?itim ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lar için, Bo? Zaman Can S?k?nt?s? yap?s?n?n di?er psikolojik de?i?kenlerle (motivasyon, benlik sayg?s?, ya?am doyumu gibi) olan ili?kilerini incelemede standart bir ölçüm arac? sunar.

Yap? (Konstrukt)

Ölçek, bireyin bo? zamanlar?n? de?erlendirme biçimindeki ho?nutsuzlu?u ve bu zaman dilimlerinde anlaml? bir aktiviteye kat?lamamaktan duydu?u rahats?zl??? ölçen psikolojik bir yap?y? temsil eder. Bu durum, bireyin duygusal, bili?sel ve davran??sal olarak bo? zamanlar?ndan fayda sa?layamamas?yla karakterizedir.

Bo? Zaman Can S?k?nt?s?, literatürde genellikle dü?ük içsel motivasyon, dü?ük benlik sayg?s? ve genel ya?am doyumunun önemli bir yorday?c?s? olarak kabul edilmektedir. Ölçek, bu yap?y? 12 madde ve iki alt boyut arac?l???yla kapsaml? bir ?ekilde incelemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Bo? Zaman Can S?k?nt?s? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Soylu ve Siyez, 2014), yap? geçerli?i kapsam?nda Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yap?lmam??t?r. Bu durum yerine, ölçe?in yap?sal geçerli?i, kuramsal olarak ili?kili di?er yap?larla olan ili?kisi (yak?nsak geçerlik) incelenerek desteklenmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, BZCSÖ puanlar?n?n; içsel motivasyon, benlik sayg?s?, bo? zaman motivasyonu ve bo? zaman doyum ölçe?i puanlar? ile negatif yönde ve istatistiksel olarak anlaml? bir ili?ki gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu ve ölçmek istedi?i yap?y? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar?, üç farkl? çal??ma grubu üzerinde hesaplanm??t?r. Bu çal??malar?n sonuçlar?na göre, ölçe?in Cronbach Alfa de?erleri s?ras?yla 0.85, 0.88 ve 0.86 olarak bulunmu?tur.

Bu katsay?lar, psikometrik standartlara göre yüksek kabul edilmekte olup, Bo? Zaman Can S?k?nt?s? Ölçe?i'nin maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemek amac?yla geleneksel faktör analizi yöntemleri (AFA veya DFA) uygulanmam??t?r. Ancak ölçek, orijinal yap?s? gere?i iki alt boyuttan olu?maktad?r.

Ara?t?rmac?lar, yap?sal geçerli?i do?rudan faktör analizi yerine, kuramsal olarak ili?kili de?i?kenlerle korelasyon analizleri yaparak (yak?nsak geçerlik) desteklemeyi tercih etmi?lerdir. Bu yakla??m, ölçe?in teorik modelinin d??sal kriterlerle uyumunu göstermeyi amaçlam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Ölçek Çe?idi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendi kendine raporlama (Self-report), 12 madde, iki alt boyut.

Maddelerin Derecelendirilmesi: 5'li Likert Ölçe?i kullan?lm??t?r (1=Tamamen kat?lm?yorum, 5=Tamamen kat?l?yorum).

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dili (genellikle ?ngilizce veya ilgili dillerde mevcuttur).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Genç yeti?kinler ve üniversite ö?rencileri.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri (Genellikle üniversite ö?rencisi örneklemleri hedeflenmi?tir).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, genellikle yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören, serbest zaman aktivitelerine sahip olan bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Psikometrik uyarlama ve yak?nsak geçerlik analizi metodolojisi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Bo? Zaman Can S?k?nt?s?, Bo? Zaman, Benlik Sayg?s?, ?çsel Motivasyon, Psikolojik Ölçme, Uyarlama Çal??mas?

Yazarlar Bilgileri

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi Yok

?leti?im E-posta Adresi: yagmur.soylu@deu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Ya?mur Soylu)

Yaz??ma Adresi: Bilgi Yok (Ege E?itim Dergisi yay?n?na bak?labilir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için yazar?n iznine tabi olabilir. Ticari kullan?m için yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Testin Y?l? (Uyarlama): 2014

Orijinal Ölçek Yazarlar?: Orijinal ölçek bilgisi uyarlama referans?nda belirtilmemi?tir.

Referanslar

Soylu, Y. ve Siyez, D. M. (2014). Bo? Zaman Can S?k?nt?s? Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanmas?. *Ege E?itim Dergisi, 15* (1), 80-95.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: bos-zaman-can-sikintisi-olcegi-toad.pdf

Bo? Zaman Can S?k?nt?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler için Soylu ve Siyez (2014)

ARABPSYCHOLOGY.COM

referans?na ba?vurulmal?d?r.

Derecelendirme ?ekli: 5'li Likert Ölçe?i (5=Tamamen kat?l?yorum - 1=Tamamen kat?lm?yorum).

Ölçek, toplam 12 maddeden ve iki alt boyuttan olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM